

Agenda

Overleg: Klein Bestuurlijk overleg Achterhoekse gemeenten & Zorgaanbieders

Datum vergadering: donderdag 12 december 2024, 10.00 – 11.30

Locatie: Gemeentehuis Oost Gelre, Trouwzaal

1. Welkom & Mededelingen

2. Voortgang Ontwikkelagenda Transformatie

- Informeren en bespreken voortgang – toelichting door Anneke Ross (strategisch adviseur SDA)
- Bespreken functioneren Regionale Toeleidingstafel (Bijlage 1) - toelichting door Frans Hassing (regionaal contractmanager SDA)
- Kernvraag: Zijn we tevreden over de voortgang en de bijdrage van alle partijen aan de transformatiedoelen? Is er noodzaak om bij te sturen?

3. Innovatiebudget Sociaal Domein Achterhoek

Informeren over het beschikbare innovatiebudget + samen verkennen hoe dit budget optimaal kan worden ingezet t.b.v. de transformatiedoelen

4. Impact ravijnjaar 2026 op Achterhoekse gemeenten (Bijlage 2)

Toelichting door Anneke Ross. In gesprek over beheersmaatregelen. *Wat kunnen we samen doen om grip te krijgen? Wat doen we al? Aan welke knoppen kan je nog meer draaien?*

5. Eerste ervaringen Klein bestuurlijk Overleg → vooruitblik naar 2025

6. Afsluiting

Bijlagen:

- Bijlage 1. Functioneren Regionale Toeleidingstafel
- Bijlage 2. Memo impact Ravijnjaar Achterhoekse gemeenten & beheersmaatregelen

Agendacommissie: Joop Wikkerink (Gem Aalten), Emilia Borninkhof (Entrea Lindenhout), en Henk Loman (Zozijn)

Memo

Aan: Klein Bestuurlijk overleg d.d. 12-12-2024

Van: Namens SDA Iwan Went, Reemke Soeter en Frans Hassing

Datum: 15-11-2024

Onderwerp: Functioneren Regionale Toeleidingstafel (RTT)

Inleiding

Een belangrijke bouwsteen van de ontwikkelagenda is opgave 2 van het segment GWV/HCV, namelijk de Regionale Toeleidings Tafel (RTT). Het overkoepelende doel is om de toeleiding voor alle vormen van verblijfszorg efficiënter te organiseren. Het uitgangspunt is dat er een tijdige een goede match gemaakt wordt tussen de zorgvraag van de jeugdige en de gecontracteerde zorgaanbieders. Kortom: een meer geïntegreerde samenwerking tussen zorgaanbieders die wordt gefaciliteerd vanuit het SDA. Hiermee wordt een tijdige toeleiding naar inzet van 'zo thuis én nabij mogelijke' verblijfszorg bereikt. Vanuit zowel het SDA als vanuit het collectief aan zorgaanbieders is het de gedeelde ambitie om dit beter en meer integraal te organiseren. De Regionale Toeleidingstafel is op 1 september 2023 van start gegaan en ingericht, met de afspraak dat gemeenten een onafhankelijk voorzitter bieden om het proces in te richten en het overleg te faciliteren.

De volgende zorgaanbieders zijn onderdeel van de RTT:

GGNet, Karakter, Pactum/OGH, Pluryn, Horizon/IHub, 's Heerenloo Zorggroep, Tactus verslavingszorg, Yes We Can Clinics, Leger de Heils (oost), Sa-Net, Aveleijn, Sius, Driestroom, Voorzorg Achterhoek (Entrea), Dushi Huis, Zozijn, Domus Dolcis Domus (D3) en Zorggroep Achterhoek.

Evaluatiegesprekken zorgaanbieders en SDA

Vanaf de start tot heden zijn er vier evaluatiegesprekken gevoerd met de betrokken zorgaanbieders over het functioneren van de RTT, concreet in november 2023, januari 2024, april 2024 en de laatste op 7 november j.l. Tijdens deze evaluatiemomenten is er gereflecteerd op het functioneren en zijn er (aanvullende) werkafspraken gemaakt. Op deze manier werken we samen aan de juiste randvoorwaarden voor het succes van de tafel. Ondanks enkele succesvolle matchingen moeten we helaas constateren dat de RTT nog onvoldoende tot zijn recht komt en het merendeel van de bespreking eindigt met de conclusie dat geen enkele zorgaanbieder iets kan betekenen voor de aangemelde jeugdige. De agenda voor de evaluatiegesprekken is het afgelopen jaar opgesteld vanuit het SDA en hierbij valt het op dat bij iedere uitvraag om door zorgaanbieders punten aan te leveren, er nul op rekest komt. Samenvattend komen er vanuit de evaluaties een drietal knelpunten naar voren:

1. Gedurende het eerste jaar dat de RTT is ingericht blijft het vanaf het begin voorkomen dat zorgaanbieders zich onvoldoende betrokken lijken te voelen bij de geplande evaluatiegesprekken, maar ook bij de RTT besprekingen zelf. Concreet komt het voor dat zorgaanbieders zonder afmelding niet verschijnen op de evaluatie of dat zij voorafgaand aan een RTT bespreking al aangeven geen verblijfsplek beschikbaar te hebben.

Dit heeft gemaakt dat de vierde evaluatie bewust is geannuleerd en hierin een nieuwe oproep te doen waarin het belang wordt herhaald wel afvaardiging te verzorgen voor de evaluaties.

2. Uit de evaluatiegesprekken blijkt dat het zorgaanbieders nog onvoldoende lukt om vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid en eigenaarschap oplossingen te bieden. Een neveneffect hiervan is dat de voorzitter meer regie en coördinatorschap moet pakken om het proces in goede banen te leiden, dan in feite de bedoeling is. Het SDA ziet een patroon waarin zorgaanbieders zich onvoldoende willen of kunnen verbinden aan de casus om een aanbod te kunnen doen in het meedenken rondom de zorgvraag. Een concrete typerende uitspraak is: "Als we de deur op een kier zetten, zitten we eraan vast." Er ontstaat zo ongewenste dynamiek. SDA realiseert zicht dat het een ingewikkeld vraagstuk is en ziet de belangen, kanttekeningen en risico's. Maar zeker voor de jeugdhulp met verblijf kan passende hulp aan de meest kwetsbare jongeren niet door één enkele zorgorganisatie geboden worden en komt dat ook nog niet vanuit de RTT besprekingen tot stand waar de zorgaanbieders juist gebruik kunnen maken van hun netwerk door rechtsreeks te kunnen benadrukken welke zorg zij aanvullend nodig hebben om een jeugdige wel een verblijfplek te kunnen bieden.
3. Ondanks het bewust bijstellen van verwachtingsmanagement bij de aanmelders, staan aanmelders er ook na een RTT weer veelal alleen voor in het zoektocht naar een passende verblijfsplek. Dit maakt dat de ervaring vanuit aanmelders negatief te noemen is. Zij voelen zich aan de RTT tafel naast het feit dat er geen verblijfsplek kan worden gevonden, ook onvoldoende gesteund doordat er ook geen zorgaanbieder(s) opstaat die samen met hen verder gaat zoeken. De beleving aan de aanmelders-kant wordt hierdoor negatiever.

Oproep bestuurlijk overleg: werk samen aan het integrale aanbod

Het SDA roept op om, juist voor deze meest kwetsbare kinderen met complexe zorgvragen, vast te houden aan de samenwerkingsafspraken en te blijven investeren in onze gezamenlijk voorkeur voor een integraal aanbod.

Het SDA roept op om intern bestuurlijk aandacht te geven aan de werkafspraken en uitgangspunten van de RTT, zodat we samen met de verwijzer (lokale toegang/G) beter vormgeven aan het mede-eigenaarschap en rondom de verblijfsvraag van het kind.

Notitie

Aan: Klein Bestuurlijk Overleg

Van: Anneke Ross

Datum: 12 december 2024

Onderwerp: Ravijnjaar en maatregelen die worden getroffen

Sinds een aantal jaren wordt er bij gemeenten gesproken over het 'ravijnjaar'. Met het ravijnjaar wordt bedoeld de overgang voor gemeenten naar een nieuwe financieringssysteem vanuit het Rijk. Gemeenten krijgen vanaf 2026 fors minder middelen van het rijk. Landelijk gaat dit om een structureel bedrag van ongeveer € 2,4 miljard.

Mede door de al maar stijgende kosten in het sociaal domein en de korting op het gemeentefonds komt er een financieel onzekere periode aan voor gemeenten.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), die opkomt voor de belangen van alle Nederlandse gemeenten, benoemt op alle mogelijke manieren haar zorgen naar het Rijk. Het ravijnjaar is de komende najaars ALV van de VNG eind november één van de belangrijkste onderwerpen.

De VNG vreest de verwachte tekorten die gemeenten gaan ervaren door de nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. Het is echter de vraag of gemeenten door het Rijk worden gecompenseerd. In de Miljoenennota van het nieuwe kabinet wordt in ieder geval nog weinig van een oplossing voor gemeenten terug gezien.

Volgens onderzoek van BDO Accountants & Adviseurs presenteren circa 280 gemeenten voor 2026 en 2027 een negatief resultaat in hun meerjarenbegroting. 'Dit laat zien dat de financiële korting geen fictief probleem is', reageert de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in een reactie op het onderzoek.

Nog geen kwart van de gemeenten lukt het om vanaf 2026 een structureel sluitende meerjarenbegroting op te stellen. Vanwege de Rijksbezuinigingen op het gemeentefonds waarschuwen de provincies voor 'aanzienlijke gevolgen' voor de bijdrage van gemeenten aan verschillende maatschappelijke opgaven zoals de zorg, de sociaalmaatschappelijke en culturele voorzieningen en woningbouw.

In het Sociaal Domein is voor de Hervormingsagenda een deskundigencommissie ingesteld die het Rijk onder meer moet adviseren over de voorgenomen bezuinigingen in de Jeugdzorg. In de WMO proberen gemeenten het abonnementstarief ongedaan te maken, zodat de toestroom van mensen met een redelijk inkomen kan worden beperkt.

Voor dit jaar lukte het de meeste gemeenten om een sluitende begroting 2024 op te stellen. Dat geldt volgens de provincies in hun rol als toezichhouder op de gemeentefinanciën echter niet voor de meerjarenraming vanaf 2026. Zonder extra structurele middelen voor het ravijnjaar 2026 zal het dan voor veel gemeenten lastig worden om dan een structureel sluitende begroting aan te leveren.

We zien, net als in 2023, dat bij de meeste gemeenten de zorgkosten vooral toenemen en dat dit niet meer houdbaar is ten opzichte van de beschikbare middelen die een gemeente hiervoor heeft. Dit betekent dus dat er moet worden gekeken in het Sociaal Domein dat er deze taken zo efficiënt en effectief mogelijk moeten worden uitgevoerd, maar ook dat er wellicht pijnlijke keuzes moeten worden gemaakt. Sommige gemeenten overwegen te bezuinigen op het voorzieningsniveau, op de gemeentelijke infrastructuur of niveau van onderhoud.

PxQ inkoop 2026

Bij de inkoop 2026 zijn de tarieven vastgesteld. Dat betekent dat er niet kan worden gedraaid aan de “tarievenknop”. Dat betekent dat er naarstig wordt gezocht naar alternatieven om de zorgkosten beheersbaar te houden. Deze zorg hebben gemeenten, maar ook aanbieders worden hiermee geconfronteerd. Niet alleen kosten, maar ook vanwege andere kostenverhogende factoren zoals energie, een tekort aan deskundig personeel en het nog altijd hogere ziekteverzuim van voor de Corona jaren.

Een aantal andere ‘knoppen’ zijn onder meer:

- De Hervormingsagenda Jeugd waarin wordt voorgesteld het accent te verleggen van Jeugdhulp naar andere ondersteuningsvormen en het aanspreken van partijen op hun verantwoordelijkheid (onderwijs, volwassenen GGZ, armoedebestrijding, inkomensvoorzieningen).
- Beperken van de doorlooptijden van verschillende zorgvormen zoals nu opgenomen in de KPI's inkoop 2026.
- Het afschalen van zorg naar voorliggende voorzieningen. Voorbeelden daarvan zijn opgenomen in de lokale maatregelen.
- Verder onderzoeken we als SDA met de gemeenten samen welke beheersmaatregelen we kunnen treffen, zoals het bijstellen van de gemeentelijke verordeningen.

Wat houdt de Hervormingsagenda Jeugd in?

De Hervormingsagenda Jeugd gaat uit van robuuste jeugdzorgregio's. Vanuit dit perspectief is men geen voorstander van een (verdere) versplintering van het zorglandschap. Dit brengt een sterkere samenwerkingsverplichting voor gemeenten op (boven)regionaal niveau met zich mee.

Tegelijkertijd wil men komen tot stevige lokale teams, inclusief verbinding met aanpalende domeinen, zoals onderwijs, volwassen-ggz en bestaanszekerheid. Stevige lokale teams richten zich op alle inwoners. In het “Richtinggevend kader”, opgesteld door de VNG in maart 2024, wordt uitgewerkt wat in het lokale team in elk geval aan functionaliteiten wordt geborgd. De vormgeving en organisatie van de lokale teams kan per gemeente verschillen, maar het stuk geeft richting aan de basistaken van het lokale team. Gemeenten zullen hier dus lokaal op moeten inspelen, maar er ook voor moeten zorgen dat de regionaal ingekochte zorg eenduidig kan worden uitgevoerd. Aanbieders mogen niet met verschillende werkprocessen worden geconfronteerd.

Verder werkt VWS met o.a. de VNG in de zogenaamde vijfhoek samen aan een inperking van de reikwijdte van de Jeugdwet. Er is nog veel onduidelijk over het hoe van de hiervan. De inperking van de wet is voorzien medio 2025. Het lijkt er echter op dat ook deze deadline niet wordt gehaald waardoor de onzekerheid van gemeenten t.a.v. de financiën Jeugd nog groter zal worden.

Een deskundigencommissie is op dit moment aan de slag met een advies aan het Rijk hoe om te gaan met de steeds toenemende kosten in de Jeugdzorg. Een eerste advies wordt verwacht in februari 2025. Het is nog niet duidelijk wat het advies van deze commissie zal gaan worden.

Tekorten in 2026

De gemeenten in de Achterhoek zullen vrijwel allemaal een flink tekort hebben, met een enkele uitzondering. Daarbij is nog onduidelijk hoe het precies gaat uitpakken, vanwege de bovengenoemde

punten en omdat gemeenten allerlei maatregelen treffen. Dat varieert van het anders inrichten van de begroting tot maatregelen op het terrein van subsidies en plannen voor de toekomst.

Maatregelen in het Sociaal Domein die gemeenten overwegen en gaan uitvoeren (niet limitatief)

- Herijken visie sociale basis en uitvoering geven aan gerichte interventies om duurdere zorg te voorkomen en mensen te stimuleren in te zetten op eigen kracht, positieve gezondheid en ouderschapsondersteuning of voorkomen van (vecht) scheidingen.
- Herijken opdrachten JGZ en GGD gericht op preventie en ouderschapsondersteuning. Beiden zien ouders en kinderen gedurende een lange periode en kunnen veel voorkomen.
- Inzetten op procesregie door de toegang. Dat wil zeggen dat in speciale, meer ingewikkelde casuïstiek een procesregisseur aan stellen om te zorgen dat de situatie integraal en systemisch wordt geanalyseerd met alle betrokkenen. Vervolgens alle maatregelen treffen die nodig zijn, dus niet alleen voor de jeugdige als probleemdrager. Vaak zijn interventies nodig in de hele omgeving. Na de inzet van zorg worden evaluatiemomenten bepaald die door de procesregisseur worden uitgevoerd met alle betrokken partijen. Plannen kunnen daarbij worden aangepast en bijgesteld.
- Inzetten op jeugdwerk, jongerenwerk, dorps/stadskamers, vrijwilligerswerk, schoolmaatschappelijk werk en andere voorliggende voorzieningen met als focus: het voorkomen van escalaties naar zware zorg.
- Gebruik maken van de Verklarende Analyse bij intake, indicaties, doorzetten en afschalen van de zorg door alle partijen.
- Gerichte samenwerking met het onderwijs om uitval van jongeren te voorkomen en doorstroom naar andere voorzieningen te bevorderen indien nodig. Vooral relevant voor 18-/18 + doelgroep. Ervoor zorgdragen als partijen dat de Big Five voor jongeren zijn geregeld (wonen, werk en inkomen, opleiding, vrije tijdsbesteding, support).
- Inzet van verschillende versterkende maatregelen om de eigen kracht te bevorderen bij JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) Eigen Kracht conferenties, versterken Ouderschap etc.
- Jeugd en WMO kijkt naar de inzet van praktische (gezins)ondersteuning in een subsidierelatie als alternatief voor duurdere hulp.